

Завитій Ольга, Роздимаха Сергій. Напрями впровадження фінансової звітності за міжнародними стандартами. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. Випуск 2. С. 33-41.

DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2020.02.033>

УДК 657.37
JEL Classification M49

Завитій Ольга

к.е.н., доцент

кафедра обліку та економіко- правового
забезпечення агропромислового бізнесу

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

E-mail: zavitii@ukr.net

ORCID: 0000-0001-7439-6923

Роздимаха Сергій

аспірант

ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН

м. Київ, Україна

НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Анотація

Вступ. Звітність підприємства виступає основним джерелом інформаційного забезпечення та складається шляхом виконання спеціальних процедур обробки, групування, підрахунку даних та формується на завершальній стадії облікового процесу. Фінансова звітність містить інформацію за підсумками та результатами роботи підприємства за відповідні звітні періоди, що формує важливу базу для прийняття управлінських рішень.

Методи. Під час підготовки статті використано системний підхід дослідження, що дозволило оцінити стан впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності у вітчизняну практику; метод теоретичного порівняння для удосконалення напрямів складання фінансової звітності за міжнародними стандартами; метод експертних оцінок – при розробці організаційних положень щодо впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності, а також прийом конкретизації і формалізації – для удосконалення системи законодавчого регулювання зі складання і подання консолідованої фінансової звітності.

Результати. У даній статті здійснено аналіз законодавчого регулювання, поглядів вітчизняних науковців щодо сутності та особливостей складання та подання фінансової звітності за міжнародними стандартами. Розглянуто основні організаційні аспекти, принципи та норми підготовки основних форм консолідованої фінансової звітності вітчизняними підприємствами. Визначені напрями удосконалення процесу складання та подання фінансової звітності за вимогами українського законодавства і міжнародних стандартів.

Перспективи. У подальшому дослідження з питань розвитку української практики звітності підприємств полягатиме у впорядкуванні нормативних документів, які регламентують порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності за міжнародними стандартами, для уникнення протиріч та невідповідності облікової та звітної інформації про результати діяльності підприємств, що працюють на світовому ринку.

Ключові слова: фінансова звітність, облікова інформація, міжнародні стандарти, управління підприємством, законодавче регулювання.

Вступ.

В сучасних динамічних ринкових умовах для ефективного функціонування будь-якої ланки управління необхідно, щоб учасники могли оперативної та обґрунтовано приймати управлінські рішення, правильність та своєчасність яких ґрунтується на використанні інформації, що детально характеризує стан діяльності підприємства. За відсутності таких даних, неможливо прийняти виважені рішення щодо напрямів подальшого розвитку підприємства. Саме тому все більшого значення в системі інформаційного забезпечення управління економічними процесами набуває звітність підприємств. Сучасний стан нормативного і методичного забезпечення підготовки звітності дозволяє констатувати факт підготовки та подання звітності підприємств.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Розв'язанню теоретичних і методичних питань формування, аналізу та прогнозування звітності підприємств присвячена значна кількість досліджень таких вітчизняних вчених, як Д.М. Артеменко [1], К.В. Безверхий [2; 9], М.І. Бондар, Ю.А. Верига [5], С.В. Голов [4], М.Я. Демяненко, Ю. Камінська [7], Г.Г. Кірейцев, М.В. Кужельний, В.К. Савчук, В.В. Сопко, П.Я. Хомин [11], Л.В. Чижевська та інші. Вагомий внесок у вирішення зазначених проблем зробили зарубіжні вчені, такі як П.С. Безруких, Г.А. Велш, А.П. Міхалкевич, Б. Нідлз, Я.В. Соколов, А.Д. Шермет та інші.

Попри ґрунтовність досліджень відомих вчених, яку значну увагу приділяли теоретичним, методологічним та організаційним аспектам процесу звітування вітчизняних підприємств, залишається невивченим питання впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності у практику українського бізнесу з урахуванням процесу адаптації законодавства до світових, зокрема, європейських вимог. Це потребує детального обґрунтування та роз'яснення для менеджерів різного рівня управління підприємствами та національної економікою загалом.

Мета.

Метою дослідження є дослідження процесу законодавчого регулювання, позицій експертного і наукового середовищ щодо визначення сутності звітності та її удосконалення в сучасних умовах для підвищення якості управління та відповідальності суб'єктів господарювання.

Методологія дослідження.

Дослідження проводилося на основі таких наукових методів і прийомів: системний підхід – для оцінки стану впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності у вітчизняну практику; індукції та дедукції – у процесі дослідження загальних тенденцій розвитку звітності в Україні; теоретичного порівняння – для удосконалення напрямів складання фінансової звітності за міжнародними стандартами; метод експертних оцінок – при розробці організаційних положень щодо впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності; абстрактно-логічний, причинно-наслідкових зв'язків, конкретизації, формалізації – для удосконалення системи законодавчого регулювання зі складання і подання консолідованої фінансової звітності.

Результати.

Ефективне управління економікою підприємств і держави в цілому значною мірою залежить від достовірності, повноти доречності та своєчасності інформації щодо характеру та обсягу здійснених господарських процесів, наявності та використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, джерел отримання фінансових результатів діяльності, а також напрямів їх використання. Одним з основних джерел такого інформаційного забезпечення є фінансова звітність.

Ведення бухгалтерського обліку й формування фінансової звітності є важливою складовою діяльності будь-якого підприємства. Бухгалтерський облік вважається обов'язковим видом обліку, на якому ґрунтуються фінансова, податкова, статистична та інші види звітності. Відповідно до

Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [8], бухгалтерський облік – це процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття рішень. У свою чергу, фінансова звітність визначається як бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Метою ведення бухгалтерського обліку й складання фінансової звітності є надання зацікавленим особам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Таким чином, усі юридичні особи, створені відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правової форми і форми власності, зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно із чинним законодавством. Ринкові перетворення економіки, розвиток міжнародної торгівлі, процеси інтеграції та глобалізації фінансових ринків зумовили формування світового ринку капіталів. Усе це вимагає вироблення єдиних підходів до наведення інформації у фінансовій звітності, її уніфікації й стандартизації. Приведення у відповідність до сучасних потреб та умов господарювання, зважаючи на існуючі розбіжності в облікових системах різних країн світу. Тож з метою однозначного трактування інформації, наведеної у фінансовій звітності, Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку розробила високоякісні, зрозумілі, універсальні міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ).

Передумовами переходу вітчизняних суб'єктів господарювання на міжнародні стандарти фінансової звітності на законодавчому рівні стало укладення Угоди про партнерство й співробітництво між Україною та Європейськими співтовариствами і їх державами-членами (14.06.1994 р.), на виконання якої прийнято Постанову КМУ «Програма реформування бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів фінансової звітності» (28.10.1998 р., № 1706), Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (16.07.1999 р., № 996-XIV, зі змінами), Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС» (18.03.2004 р., № 1629-IV), Стратегію застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні (24.10.2007 р., розпорядження КМУ № 911-р), Спільний лист Національного банку України (№ 12-208/1757-14830), Міністерства фінансів України (№ 31-08410-06-5/30523), Державної служби статистики України (№ 04/4-07/702) «Про застосування міжнародних стандартів фінансової звітності» (07.12.2011 р.) і низку інших документів.

Тож, процес підготовки до переходу на міжнародні стандарти обліку розпочато вже давно. Переломним став 2012 рік, коли окремих господарюючих суб'єктів зобов'язали складати фінансову звітність, а також консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами.

Першим кроком на шляху до такого переходу має стати вибір основних облікових принципів, закріплених у Наказі про облікову політику. Зважаючи на відсутність єдиного підходу до облікової політики за МСФЗ, з метою уникнення двозначного розуміння положень міжнародних стандартів, назріла потреба розкриття ключових моментів обраної підприємством облікової політики. Окрім цього, згідно із МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» основні принципи та методи облікової політики слід розкривати в примітках до фінансової звітності [7]. Виходячи з МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки», облікова політика – це конкретні принципи, основи, умови та правила, прийняті компанією для підготовки й подання фінансової звітності [7].

Міжнародні стандарти фінансової звітності не визначають структуру документа про облікову політику. Однак при цьому погоджуємось із Ю. Камінською, яка пропонує в наказі про облікову політику передбачити такі розділи:

– загальні положення (мета положення (наказу) про облікову політику, допущення та оцінки керівництва, метод складання та валюта подання звітності);

– організація бухгалтерського обліку (опис відділу, який здійснює ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності; етапи документообігу й технологія обробки облікової інформації; графік проведення інвентаризації активів і зобов'язань);

- складання фінансової звітності (опис конкретних способів відображення інформації у фінансовій звітності, з огляду на існуючі альтернативи);
- порядок внесення коригувань до фінансової звітності (розкриття методів внесення змін до облікової політики та виправлення помилок);
- додатки до облікової політики (зразки форм фінансової звітності, форм розрахунків відстрочених податкових активів і відстрочених податкових зобов'язань, робочий план рахунків за МСФЗ, шаблон відомості коригувань МСФЗ, регламент складання фінансової звітності, опис бізнес-процесів) [7].

Підприємство визначає облікову політику за погодженням із власником (власниками) або уповноваженим ним за установчими документами органом (посадовою особою). Це може бути оформлено відповідною відміткою та підписом (печаткою) згаданих осіб у наказі про облікову політику підприємства [7].

Відповідно до МСФЗ виокремлюють консолідовану, окрему та індивідуальну звітність.

Фінансова звітність за міжнародними стандартами охоплює:

- звіт про фінансовий стан на кінець періоду;
- звіт про сукупний прибуток за період;
- звіт про рух грошових коштів за період;
- звіт про зміни у власному капіталі за період;
- примітки, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення;
- звіт про фінансовий стан на початок найбільш давнього порівняльного періоду, коли суб'єкт господарювання застосовує облікову політику ретроспективно або здійснює ретроспективний перерахунок статей своєї фінансової звітності, або в разі їх перекласифікації [4].

Згідно із МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність», складання проміжної фінансової звітності не є обов'язковою вимогою. Зазначена звітність подається в повному складі або в стислій формі за наведеними вище формами.

Підприємство може самостійно визначати період подання проміжної звітності. Суб'єкти малого й середнього бізнесу згідно із МСФЗ поділяються на тих, хто не зобов'язаний надавати свою звітність широкому колу користувачів і тих, хто випускає фінансову звітність загального призначення для зовнішніх користувачів і складає всі види звітності МСФЗ для малих і середніх підприємств [5].

МСФЗ надають додаткові можливості у веденні обліку та складанні звітності, адже у порівнянні з національними стандартами передбачають альтернативні підходи до обліку окремих питань і вимог до розкриття інформації. Як виняток, згідно з міжнародними стандартами допускається:

- відхилення від стандартів, якщо використання вимог стандарту може ввести в оману користувачів настільки, що це суперечить меті складання звітності;
- використання положень інших стандартизаційних систем, споріднених до МСФЗ, якщо вони не містять положень, які регулюють облік певних операцій.

Відповідно до концептуальних положень системи МСФЗ, підприємство зобов'язане розкривати необхідну згідно із МСФЗ інформацію тільки для суттєвих статей. Однією з важливих умов надання даних у звітності згідно із МСФЗ є позитивне співвідношення витрати–вигоди [9].

Підприємства, які ведуть облік і формують фінансову звітність за міжнародними стандартами, зобов'язані використовувати План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, який охоплює синтетичні рахунки першого порядку. Субрахунки підприємства визначають самостійно, виходячи з потреб господарської діяльності, і відображають в обліковій політиці.

Відповідно до міжнародних стандартів (МСБО 1) фінансову звітність слід подавати принаймні щороку. Звітний рік може не збігатися з календарним. Також дозволяється практика складання звітності за 52 тижні. Періодичність подання фінансової звітності, складеної за

міжнародними стандартами, в Україні встановлюється національним законодавством.

Фінансова звітність подається органам, до сфери управління яких належать підприємства, трудовим колективам на їх вимогу, власникам (засновникам) відповідно до установчих документів, а також іншим органам і користувачам, зокрема органам державної статистики [3; 5]. Публічні акціонерні товариства подають квартальну звітність за МСФЗ органам статистики та податковим органам.

Формат звітності за МСФЗ не регламентований. Так, вітчизняним підприємствам пропонується складати фінансову звітність за МСФЗ на основі типових форм, визначених Міністерством фінансів за національними стандартами, урахувавши основні розбіжності між вимогами національних і міжнародних стандартів, наведені в додатках до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Підприємства зобов'язані в адресній частині існуючих форм фінансової звітності зазначити, за якими стандартами складено фінансову звітність – міжнародними чи національними [4].

Підприємства, які складають фінансову звітність за МСФЗ, можуть не формувати її за національними стандартами. Згідно із МСФЗ, статті з прокресленнями (без показників) у фінансовій звітності не наводяться [9].

Підписання звітності головним бухгалтером відповідно до міжнародних стандартів (МСБО 1) не є обов'язковою вимогою. Відповідальність за складання й подання фінансових звітів несе рада директорів і інший керівний орган підприємства. Крім цього, згідно з нормативними документами [5], отримання бухгалтерами вітчизняних підприємств сертифіката з МСФЗ не передбачено.

Вивчення положень міжнародних стандартів і публікацій за даною тематикою уможливили визначення й узагальнення деяких особливостей складання фінансової звітності за МСФЗ. Методологія бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами визначається Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку (МСБО), Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ) і Тлумаченнями МСБО та МСФЗ [9; 10].

Міжнародні стандарти (МСБО 1) визначають тільки мінімальний перелік статей, які повинні бути обов'язково наведені безпосередньо у фінансових звітах. Інші статті можуть відображатись у звітах або у примітках до них.

Основні вимоги до складання фінансової звітності за міжнародними стандартами наведено у МСБО 1 «Подання фінансової звітності».

Особливості наведення інформації у Звіті про фінансовий стан такі:

– статті можуть класифікуватися за критеріями поточності, ліквідності або відображатися шляхом змішаного подання;

– витрати майбутніх періодів та доходів майбутніх періодів окремими статтями не виділяються;

– забезпечення, довгострокові фінансові активи, поточні фінансові активи, поточні фінансові зобов'язання, активи та зобов'язання за поточним податком на прибуток виокремлюють як окремі статті;

– статті цільового фінансування подаються у складі зобов'язань, гудвіл у складі нематеріальних активів (внутрішньо генерований гудвіл не може визнаватись активом); незавершене будівництво, призначене для продажу, включається до складу оборотних активів; аванси під капітальні вкладення включаються до необоротних активів; бібліотечні фонди допускається визнавати як нематеріальні активи;

– облік таких статей, як земля в постійному безкоштовному користуванні, незавершене будівництво, основні засоби в балансоутриманні, оренда цілісних майнових комплексів, вартість безкоштовно одержаних необоротних активів, аванси видані, відкладений ПДВ, не стандартизовано, тобто допускаються варіанти їх відображення за певних умов;

– уцінка запасів та знецінення може здійснюватися шляхом резервування.

Складаючи Звіт про сукупний прибуток (Звіт про фінансові результати), необхідно враховувати положення МСБО 1 «Подання фінансової звітності», МСБО 16 «Основні засоби»,

МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів», МСБО 38 «Нематеріальні активи», МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».

Міжнародні стандарти передбачають два варіанти складання цього звіту – єдиного звіту про сукупний прибуток або двох звітів – звіту про прибуток і збитки та звіту про сукупний прибуток і збитки.

Особливостями складання звіту про сукупний прибуток є:

- класифікація витрат за елементами (за характером витрат) або поstateйно (за функціями в межах підприємства) з розкриттям інформації про елементи витрат у примітках;
- непрямі податки, як правило, не розглядають як складову доходу;
- класифікація доходів і витрат за критерієм операційності не обов'язкова;
- прибуток (збиток) від припиненої діяльності, від переоцінки груп вибуття за такою діяльністю (після оподаткування); фінансовий результат від списання фінансових активів, відображених за амортизованою собівартістю, наводяться як окремі статті;
- надзвичайні доходи та витрати не виділяють в окремі статті;
- дивіденди на акцію за звітний період наводять у Звіті про зміни у власному капіталі або в примітках;
- показник сукупного прибутку подають у таких розрізах: загальний сукупний прибуток; кожний компонент іншого сукупного прибутку, класифікований за своїм характером; частка іншого сукупного прибутку асоційованих і спільних підприємств, що обліковуються за методом участі в капіталі;
- дані про податкові різниці у звіті не наводяться; інформація про причини розбіжностей між номінальною й ефективною ставками податку на прибуток відображається в примітках [4].

Вимоги до розкриття інформації у Звіті про рух грошових коштів наведено у МСБО 1 «Подання фінансової звітності» та МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів».

Особливостями складання Звіту про рух грошових коштів за МСФЗ є:

- можливість формування звіту прямим або непрямим методом;
- відсутність вимог щодо мінімального набору статей звіту;
- надходження ПДВ може відобразитись окремою статтею, не обов'язково у складі показника надходжень від реалізації;
- відсотки сплачені (у сумі, що не капіталізована у вартості активів), відсотки отримані, дивіденди отримані можуть розглядатись як потоки від фінансової, операційної або інвестиційної діяльності; дивіденди сплачені – від фінансової чи операційної діяльності;
- у визначених випадках можливе згортання грошових потоків.

Для визначення основних підходів до складання Звіту про зміни у власному капіталі за МСФЗ необхідно врахувати положення МСБО 1 «Подання фінансової звітності».

Під час складання зазначеної форми звітності за міжнародними стандартами потрібно звернути увагу на такі особливості:

- обов'язкове наведення показника загального сукупного прибутку та іншого сукупного прибутку (за кожною статтею власного капіталу);
- показник дивідендів на акцію подається у звіті або в примітках.

Як зазначено в міжнародних стандартах, важливе значення має відображення інформації в примітках до фінансової звітності. Згідно із МСБО 1 «Подання фінансової звітності» та МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» у примітках до звітності необхідно розкривати інформацію: щодо впливу на облікову політику нових прийнятих стандартів, які ще не набрали чинності; щодо мети, політики й процесів управління капіталом; стосовно ключових рішень менеджменту, які пояснюють вибір облікової політики. Примітки наводять у довільній формі з посиланням на них у звітах та наведенням порівняльної інформації за попередній період.

Окремо слід розглянути питання складання консолідованої фінансової звітності, тобто звітності групи компаній, у якій активи, зобов'язання, капітал, доходи, витрати та грошові потоки

материнської компанії та її дочірніх компаній представлено як активи, зобов'язання, капітал, доходи, витрати й грошові потоки єдиного суб'єкта економічної діяльності. Консолідована фінансова звітність відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства і його дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці [6; 10].

Складання консолідованої фінансової звітності регламентується МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу», МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інструменти», МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність», МСФЗ 11 «Спільна діяльність», МСФЗ 12 «Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання», МСФЗ 27 «Окрема фінансова звітність», МСФЗ 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства», МСФЗ 32 «Фінансові інструменти: подання», МСФЗ 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка».

Подання консолідованої фінансової звітності за МСФЗ до органів статистики не вимагається. Про складання такої звітності підприємства зобов'язані надсилати повідомлення. Порядок надання фінансової звітності встановлено, що консолідовану фінансову звітність подають власникам (засновникам) у визначений ними термін, але не пізніше 45 днів після закінчення звітного кварталу й не пізніше 15 квітня року, що настає за звітним [6].

Особливості складання консолідованої фінансової звітності такі:

- формування консолідованої фінансової звітності здійснюється на дату звітності материнської компанії;
- складання консолідованої фінансової звітності здійснюють з урахуванням єдиної облікової політики групи;
- на дату придбання дочірнього підприємства проводять визнання й оцінку ідентифікованих придбаних активів, зобов'язань та умовних зобов'язань купленого підприємства за їх справедливою вартістю;
- виключають внутрігрупові дебіторську й кредиторську заборгованості, капітал, доходи, витрати, грошові потоки, що належать до операцій між підприємствами групи, й об'єднують аналогічні статті активів, зобов'язань, капіталу, доходів, витрат і грошових потоків материнського й дочірніх підприємств;
- ураховують особливості обчислення основних показників, які з'являються в момент консолідації, зокрема: гудвіл, неконтрольовану частку в прибутку або збитку консолідованих дочірніх підприємств за звітний період; неконтрольовану частку в чистих активах консолідованих дочірніх підприємств окремо від капіталу акціонерів материнської компанії [4].

Згідно зі ст. 44 Податкового кодексу України, міжнародні стандарти є доказовою базою для податкового обліку. Відповідно до положень кодексу, для визначення об'єкта оподаткування облік доходів і витрат необхідно вести за МСФЗ з урахуванням положень Кодексу. Не зовсім зрозумілим наразі є питання складання податкової декларації з податку на прибуток підприємств з дотриманням вимог міжнародних стандартів.

Таким чином, міжнародні стандарти фінансової звітності значно розширюють можливості суб'єктів господарювання щодо вибору форми й характеру подання інформації у звітності, зважаючи на особливості діяльності і потреби. З прийняттям Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», яке прийшло на зміну п'ятому Положенню (стандартам) бухгалтерського обліку, а саме: П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 2 «Баланс», П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати», П(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів», П(С)БО 5 «Звіт про власний капітал», спостерігається тенденція до все більшого зближення національних стандартів з міжнародними.

Висновки та перспективи.

За результатами дослідження доведено, що недосконалість законодавчого вивчення питання сутності та видів звітності призводить до розбіжностей у трактуванні цих понять у навчальній, науковій літературі та неадекватно сприймається різними групами користувачів звітності. Аналіз підходів науковців щодо особливостей складання і подання показав, що вся

звітність підприємств є бухгалтерською, оскільки незалежно базовою інформацією для її формування є дані бухгалтерського обліку. Необхідно впорядкувати нормативні документи, які регламентують порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності за міжнародними стандартами в Україні з метою уникнення колізій у законодавстві. Зміни у вітчизняному законодавстві з питань бухгалтерського обліку та в системі міжнародних стандартів фінансової звітності потребують постійного моніторингу.

Список використаних джерел

1. Артеменко Д. М. Удосконалення фінансової звітності підприємств як важливого інструмента при оцінці цілісного майнового комплексу. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2014. № 5. С. 154-159.
2. Безверхий К. Інтегрована звітність підприємства: удосконалення організації і методики її складання. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. № 5. С. 23-28.
3. Гоголь М. М. Особливості формування звітності за умов розвитку МСФЗ та її вплив на процес організації обліку аграрних підприємств. *АгроСвіт*. 2015. № 20. С. 41-45.
4. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами. К.: Лібра, 2004. 880 с.
5. Бондар М.І., Верига Ю.А., Орищенко М.М. та ін. Звітність підприємств: підручник. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 570 с.
6. Каменська Т. Консолідація фінансової звітності за МСФЗ: основи. *Все про бухгалтерський облік*. 2013. № 41. С. 4-7
7. Камінська Ю. Наказ про облікову політику: МСФЗ-трансформація. *Бухгалтерія*. 2012. № 11. С. 70-74
8. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
9. Міжнародні стандарти фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП): практичний посібник / [упоряд. К.В. Безверхий]. К.: Центр учб. літ., 2015. 226 с.
10. Сас Л. С. Упровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в облікову систему України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2012. Вип. 8, Т. 2. С. 197-202.
11. Хомин П. Я. Псевдотеоретичні атавізми фінансової звітності. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аналізу, аудиту, звітності і оподаткування в умовах євроінтеграції: тези доповідей II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Ужгород, 16 квітня 2020 р.)*. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. С. 254-256.

Статтю отримано: 06.04.2020 / Рецензування 24.05.2020 / Прийнято до друку: 20.06.2020

Olha Zavitii

Ph.D. (in Economics), Associate Professor,
Department of Accounting, Economic and Legal Support
for Agroindustrial Business
Ternopil National Economic University
Ternopil, Ukraine

E-mail: zavitii@ukr.net

ORCID: 0000-0001-7439-6923

Serhiy Rozdymakha

postgraduate student

NSC «Institute of Agrarian Economics» of NAAS
Kyiv, Ukraine

DIRECTIONS OF IMPLEMENTATION OF FINANCIAL REPORTING ACCORDING TO INTERNATIONAL STANDARDS

Abstract

Introduction. The reporting of the enterprise acts as the main source of information support and is compiled by performing special procedures for processing, grouping, calculating data and is formed at the final stage of the accounting

process. Financial statements contain information on the results and results of the enterprise for the relevant reporting periods, forms an important basis for making management decisions.

Methods. In preparing the article, a systematic research approach was used, which made it possible to assess the state of implementation of international financial reporting standards in domestic practice; the method of theoretical comparison to improve the directions of drawing up financial statements in accordance with international standards; the method of expert assessments - in the development of organizational regulations for the implementation of international financial reporting standards, as well as the method of concretization and formalization - to improve the system of legislative regulation for the preparation and presentation of consolidated financial statements.

Results. This article analyzes the legislative regulation, the views of domestic scientists on the essence and features of the preparation and presentation of financial statements in accordance with international standards. The main organizational aspects, principles and norms of preparation of the main forms of consolidated financial statements by domestic enterprises are considered. The directions for improving the process of drawing up and presenting financial statements in accordance with the requirements of Ukrainian legislation and international standards have been determined.

Perspectives. In the future, research on the development of the Ukrainian reporting practice of enterprises will consist in streamlining the normative documents governing the procedure for conducting accounting and preparing financial statements in accordance with international standards, in order to avoid contradictions and inconsistencies in accounting and reporting information on the results of activities of enterprises operating in the world market.

Keywords: financial statements, accounting information, international standards, enterprise management, legislative regulation.

References

1. Artemenko, D. M. (2014). Udoskonalennya finansovoyi zvitnosti pidpryyemstv yak vazhlyvoho instrumenta pry otsintsi tsilisnogo maynovoho kompleksu [Improving the financial reporting of enterprises as an important tool in assessing the integrity of the property complex]. *Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukrayini [Formation of market relations in Ukraine]*, 5, 154-159. [in Ukr.]
2. Bezverkhyy, K. (2014). Intehrovana zvitnist pidpryyemstva: udoskonalennya orhanizatsiyi i metodyky yiyi skladannya [Integrated enterprise reporting: improving the organization and methods of its compilation]. *Bukhhaltersky oblik i audyt [Accounting and auditing]*, 5, 23-28. [in Ukr.]
3. Hohol, M. M. (2015). Osoblyvosti formuvannya zvitnosti za umov rozvytku MSFZ ta yiyi vplyv na protses orhanizatsiyi obliku ahrarynykh pidpryyemstv [Features of reporting under the conditions of IFRS development and its impact on the process of organizing the accounting of agricultural enterprises]. *AhroSvit [AgroWorld]*, 20, 41-45. [in Ukr.]
4. Holov, S. F., & Kostyuchenko, V. M. (2004). *Bukhhaltersky oblik ta finansova zvitnist za mizhnarodnymy standartamy [Accounting and financial reporting according to international standards]*. Kyiv : Libra.
5. Bondar, M. I., & Veryha, Yu. A., & Oryshchenko, M. M. (2015). *Zvitnist pidpryyemstv [Statements of enterprises]*. Kyiv : Tsentр uchbovoyi literatury.
6. Kamenska, T. (2013). Konsolidatsiya finansovoyi zvitnosti za MSFZ: osnovy [Consolidation of financial statements in accordance with IFRS: basics]. *Vse pro bukhhaltersky oblik [All about accounting]*, 41, 4-7. [in Ukr.]
7. Kaminska, Yu. (2012). Nakaz pro oblikovu polityku : MSFZ-transformatsiya [Accounting Policy Order: IFRS Transformation]. *Bukhhalteriya [Accounting]*, 11, 70-74. [in Ukr.]
8. Zakon Ukrainy «Pro bukhhaltersky oblik i finansovu zvitnist v Ukrayini». (n.d.). Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
9. Bezverkhyy, K. V. (ed.) (2015). *Mizhnarodni standarty finansovoyi zvitnosti dlya malykh ta serednykh pidpryyemstv (MSFZ dlya MSP) [International Financial Reporting Standards for Small and Medium Enterprises (IFRS for SMEs)]*. Kyiv : Tsentр uchbovoyi literatury.
10. Sas, L. S. (2012). Uprovadzhennya mizhnarodnykh standartiv finansovoyi zvitnosti v oblikovu systemu Ukrainy [Introduction of international financial reporting standards into the accounting system of Ukraine]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu [Current problems of economic development of the region]*, 8, 197-202. [in Ukr.]
11. Khomyn, P. Ya. (2020). Psevdotheoretychni atavizmy finansovoyi zvitnosti [Pseudotheoretical atavisms of financial reporting]. *Suchasnyy stan ta perspektyvy rozvytku obliku, analizu, audytu, zvitnosti i opodatkovannya v umovakh yevrointehratsiyi. tezy dopovidey II Mizhnarodnoyi naukovy-praktychnoyi internet-konferentsiyi, Uzhhorod: Vydavnytstvo UzhNU «Hoverla»*, 254-256.

Received: 04.06.2020 / Review 05.24.2020 / Accepted 06.20.2020

